

ivo natuur
educatie

Natuurkijkers Alphen aan den Rijn

Kiekerbulletin. Digitale uitgave van de Natuurkiekers IVN Alphen aan den Rijn.

Actief sinds 2015

Layout en teksten

Chris Groesser

Eindredactie

Janny Eskes

Reactie email adres

nieuwsbrief at natuurkiekers.nl

Meer informatie over ons is te vinden op [onze eigen website](#) en die van het [IVN Alphen aan den Rijn](#)

Social media

[@Natuurkiekers](#)

Delen van de artikelen kunnen met toestemming zijn overgenomen uit het kwartaalblad van [IVN Alphen aan den Rijn](#)

De natuurkiekers komen 1 maal per maand bijeen in het [bezoekerscentrum de Veenweiden](#). 1 maal per maand gaan wij op "Safari" naar een natuurgebied in de regio.

Dit bulletin automatisch in je mailbox? schrijf je in [via de website](#) van de natuurkiekers.

Nummer 2 Januari 2022

Omslag:

Voorzijde > Hazelaar Jordan Blaauw

Achterzijde > Zonsopkomst Jordan Blaauw

Inhoud van deze uitgave

Hallo Lezers,	1
Vroege bloeiers	1
Stinzen	2
Ochtendmist	4
Vroeg er uit	6
Avondlicht	7
Fotos in deze uitgave	13

Hallo Lezers,

Wij wensen jullie allemaal een mooi nieuwjaar, waarin veel te genieten valt van de natuur. Dat dit bulletin maar veel kijk- en leesplezier mag bieden. In deze aflevering aandacht voor de vroege bloeiers en andere fenomenen die in dit jaargetijde mooie foto's kunnen opleveren.

Vroege bloeiers

Vroege bloeiers zijn naaktbloeiers. De bloemen zijn er eerder dan de bladeren. Dit is niet voor niets. Neem bijvoorbeeld de hazelaar. Voor de bestuiving is deze afhankelijk

van de wind. Bladeren vormen een obstakel voor het verspreiden van het stuifmeel. De bloei begint meestal in de maand februari en gaat door tot in maart. Maar door klimaatverandering bloeien de hazelaars nu vaak al in januari. De vrouwelijke en de mannelijke bloemen zitten aan dezelfde plant, waarbij de mannelijke bloemen zeer opvallend zijn. De vrouwelijke zijn bescheidener van omvang. Doordat de mannelijke bloemen veel groter zijn, kunnen ze meer stuifmeel verspreiden. Dit alles met maar één bedoeling: de vorming van hazelnoten. Voor het voortbestaan van de soort wel te verstaan, wat niet wegneemt dat ze zeer eetbaar en smakelijk zijn. Muizen hebben dit waarschijnlijk al veel eerder ontdekt dan wij mensen en ze zijn niet de enige dieren. Ook de hazelnootboorder en de bladsnuitkever weten de hazelaar op zijn waarde te schatten. Het duurt wel even voordat uit zo'n hazelnoot een nieuwe struik is ontstaan die bloeit en

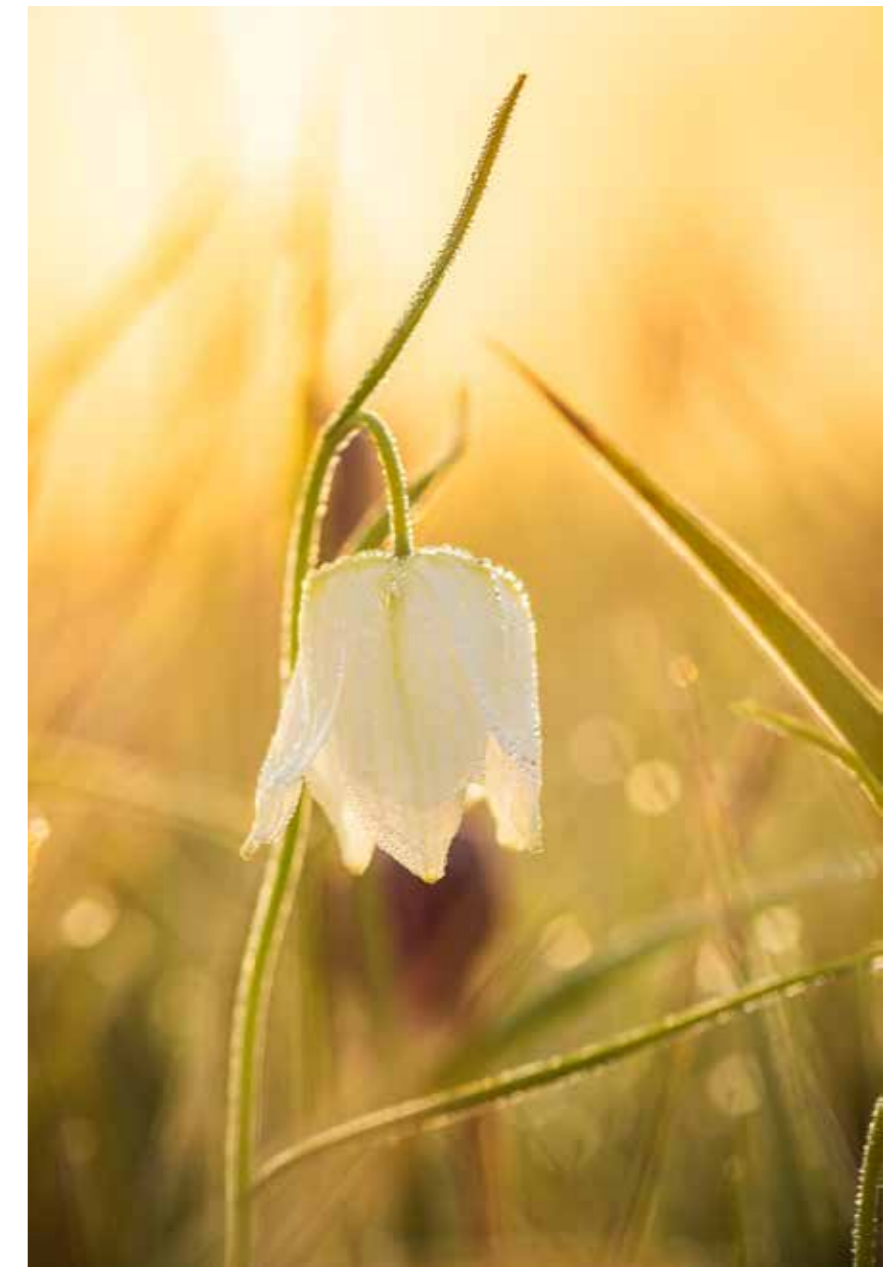
vruchten draagt. Je bent dan tien jaar verder.

Stinzen

Wat zijn stinzenplanten eigenlijk? De oorsprong ervan vinden we in Friesland en Duitsland. Daar was een stins een burcht of landgoed waarvan de bewoners het zich konden veroorloven om voorjaarsbloeiërs rondom hun woning aan te planten. Van nature komen deze planten niet voor in Nederland, met uitzondering van Limburg. Veel soorten vinden hun oorsprong in andere landen en zijn hier na aanplant verwilderd. De bloeitijd van deze planten begint in januari, met het

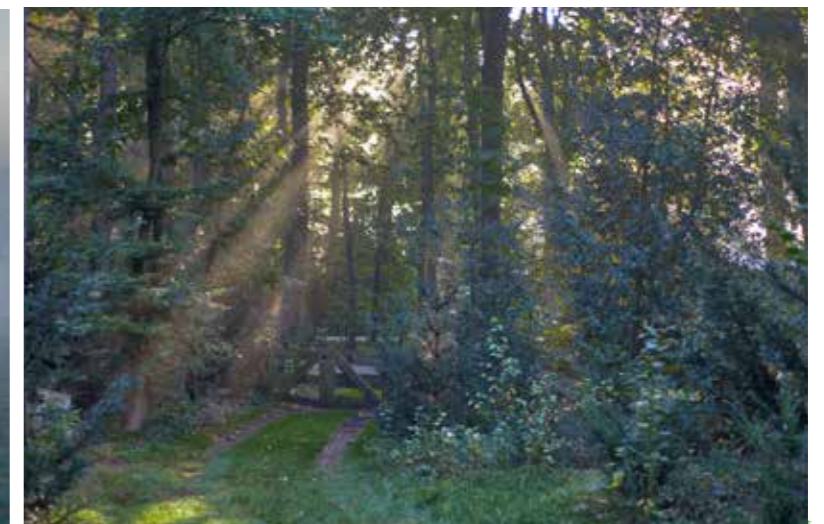
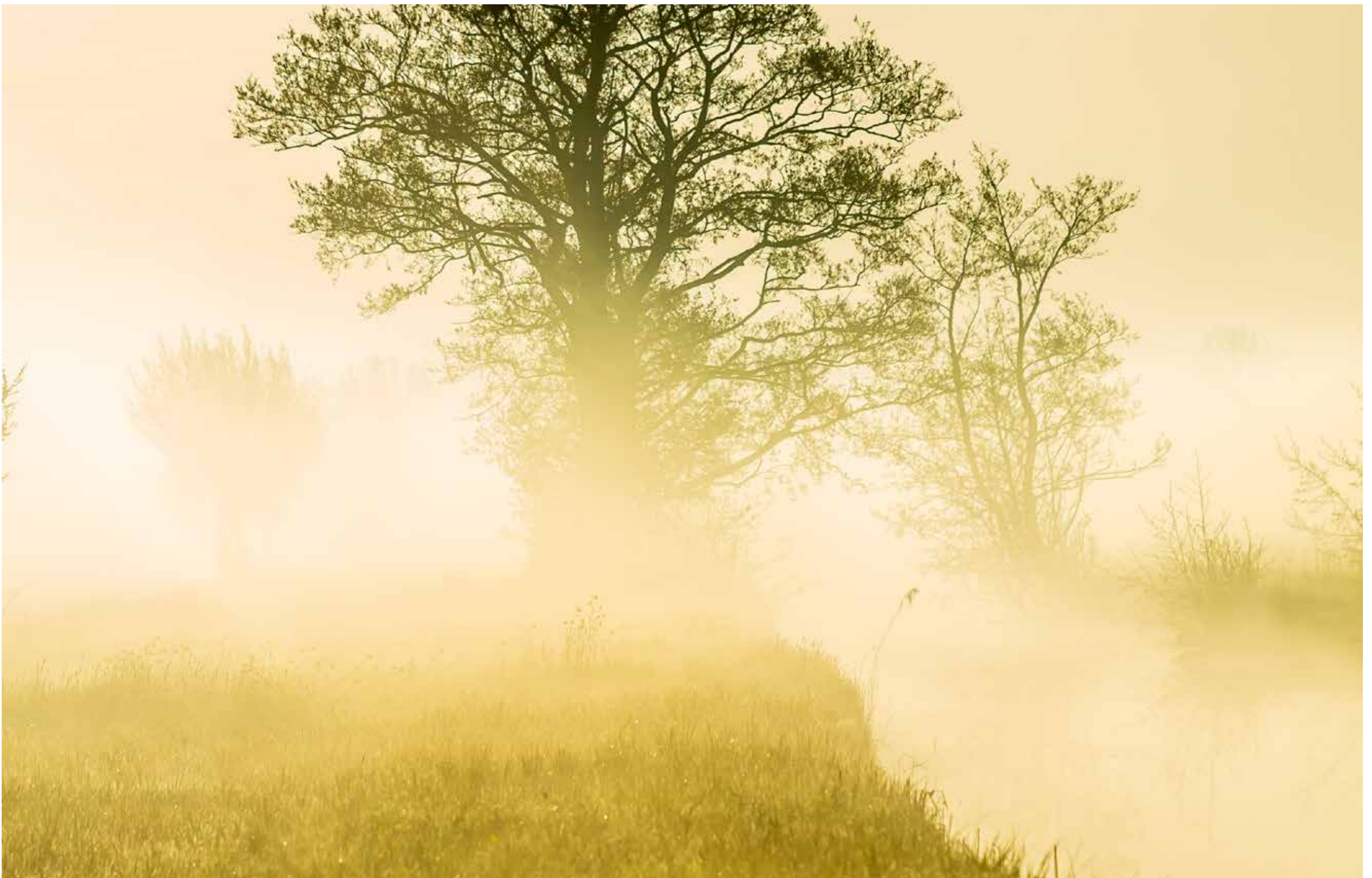
sneeuwklokje als eerste en loopt door tot ver in april. Veel van de stinzenplanten groeiden oorspronkelijk in een bosachtige omgeving en daarom bloeien ze vroeg, voordat het bladerdak van de bomen het grootste deel van het aanwezige licht absorbeert. Een grote verzameling vind je elk jaar weer op de Keukenhof. Soorten zijn onder andere: sneeuw-

klokje, krokus, hyacint, narcis, daslook, kievitsbloem en holwortel. Voor een volledig overzicht kun je bijvoorbeeld een van de vele Wikipedia-pagina's raadplegen.

Ochtendmist

Als de luchtvochtigheid hoger wordt dan 100%, zoekt de atmosfeer een uitweg om het teveel aan vocht kwijt te raken. Kleine druppeltjes zetten zich dan af op heel kleine stofdeeltjes in de lucht, zogeheten aerosolen. Zo krijg je mist. Nu heeft het woord aerosolen door de coronapandemie een wat negatieve klank gekregen, maar dit speelt hier geen rol. Hoe mist zich vormt kun je onder meer lezen op deze [wikipediapagina](#). Voor de natuurfotograaf zijn twee soorten mist interessant! Dit zijn de grondmist en de bevroren mist. Grondmist hangt beneden ooghoogte. Denk maar eens aan foto's van koeien die deels in de mist verdwenen zijn. Bevroren of aangevroren mist is gewone mist die aan de koude ondergrond vastvriest. Op voorwerpen wordt

deze ruige rijp genoemd. Vooral dit laatste kan mooie opnames opleveren. Of dit jaar nog ruige rijp te zien zal zijn, hangt sterk af van de benodigde luchtvochtigheid in combinatie met temperaturen beneden nul. Geniet van de hier geplaatste foto's, die met een grote passie zijn gemaakt, Bij wat lagere temperaturen.

Vroeg er uit

Vroeg uit je warme bed komen heeft voor natuurfotografen een meervoudig doel. Niet alleen, zoals in het vorige artikel, vanwege de ochtendmist, maar zeker ook voor het speciale licht van de opkomende zon. Ook als zich geen mist heeft gevormd, bevindt zich veel vocht op grassen en andere planten. Insecten, koudbloedig als ze zijn, wachten tot ze zijn opgedroogd en opgewarmd, zodat ze kunnen vliegen. Natuurfotografen gebruiken die tijd om ma-

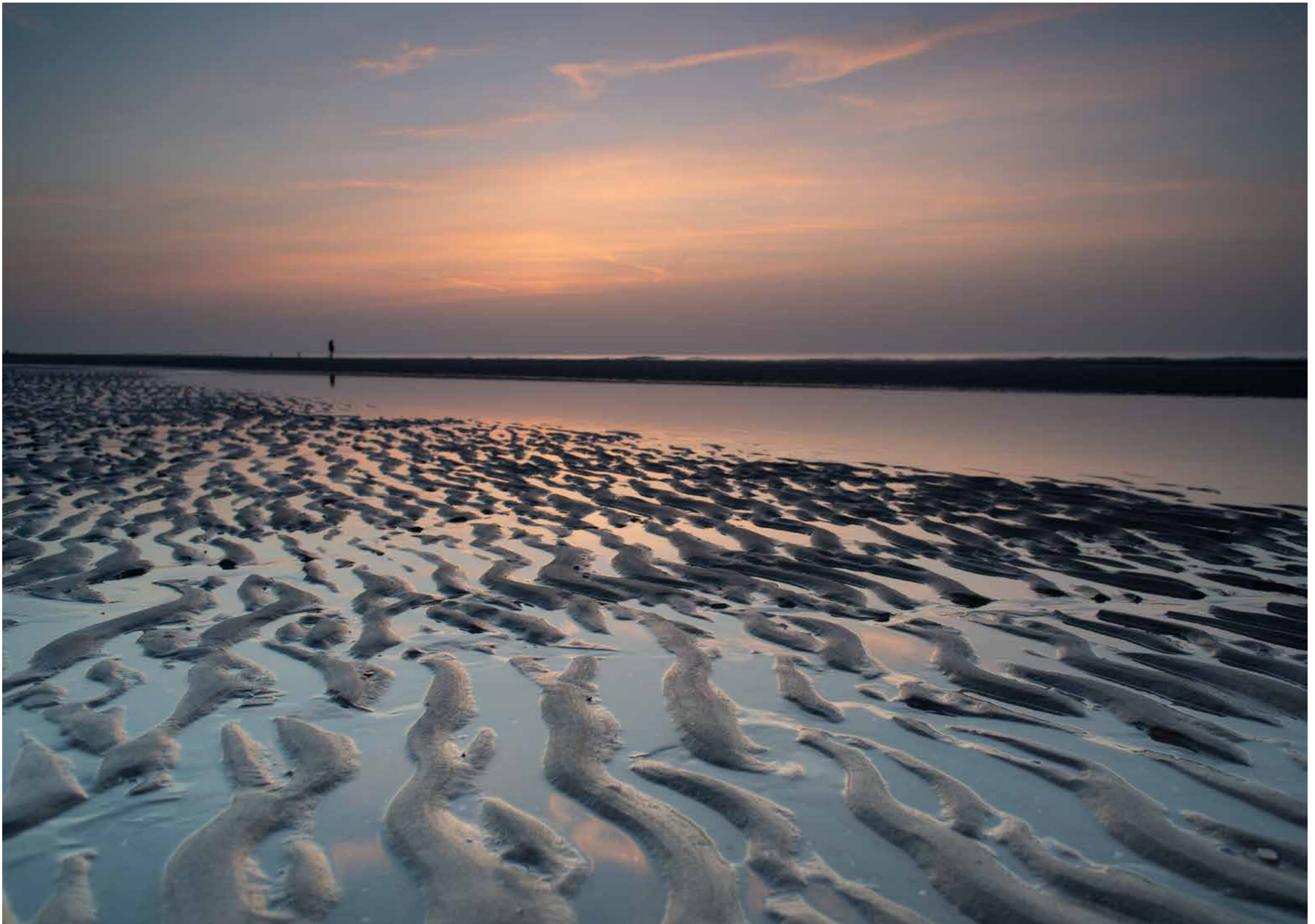

cro-opnames van deze insecten te maken.

Avondlicht

De termen 'gouden uurtje' en 'blauwe uurtje' zijn fotografen niet onbekend. Deze uurtjes kom je tweemaal per dag tegen. Ze hebben alles te maken met de stand van de zon ten opzichte van de horizon. De horizon hoeft overigens niet altijd zichtbaar te zijn. De kleuren van het avondlicht, maar ook die van het ochtendlicht, worden bepaald door de afstand die het licht door onze atmosfeer moet afleggen. Het 'avondrood' zie je het meest aan het einde van een warmere dag, als door de opstijgende warme lucht veel stofdeeltjes in de atmosfeer terechtkomen. Deze stofdeeltjes zorgen voor een verstrooiing van het licht, wat leidt tot roodkleuring. Wanneer en hoe lang is nu dat gouden uurtje? Globaal kun je zeggen dat het een uur voor zonsondergang begint. Het gouden uur wordt ook wel het magische uur genoemd, vanwege het heel speciale licht. Het blauwe uurtje daarentegen is de periode van direct na zonsondergang tot aan het invallen van de nacht. Daarbij krijgt de lucht een blauwe kleur. De duur van het blauwe uurtje is eveneens ongeveer een uur.

Fotos in deze uitgave

Vrouwelijk bloem hazelaar.
Chris Groesser.
Nikon D80, 105 mm
Iso 800, 1/200 sec, f/18
Pagina 1

Mannelijke bloem hazelaar.
Chris Groesser.
Nikon D80, 105 mm
Iso 400, 1/200 sec, f/11
Pagina 1

Sneeuwkllokje.
Chris Groesser.
Nikon Z 50, 105 mm
Iso 100, 1/100 sec, f/5.6
Pagina 2

Bosannemoon.
Chris Groesser
Nikon D800, 105 mm
Iso 100, 1/250 sec, f/3.5
Pagina 2

Kievitsbloem.
Jordan Blaauw.
Canon EOS 600D, 100 mm
iso 100, 1/320 sec, f/3.2
Pagina 3

Kievitsbloem.
Jordan Blaauw.
Canon EOS 600D, 100 mm
Iso 200, 1/800 sec, f/2.8
Pagina 3

Kievitsbloem ochtendmist.
Jordan Blaauw
Canon EOS 600D, 100mm
Iso 100, 1/4000 sec,
f/3.2. Pagina 4 / 5

Ochtendmist Polder Aarlanderveen.
Chris Groesser.
Nikon Z50, 16 mm,
Iso 3200, 1/1000 sec,
f/3.5. Pagina 4 / 5

Zonneharpen Bos Ede.
Chris Groesser.
Nikon D800, 50 mm.
Iso 2200, 1/500 sec, f/2
Pagina 5.

Berijpte Paddenstoel.
Jordan Blaauw.
Canon EOS 600d, 100 mm
Iso 1000, 1/160 sec, f3.5
Pagina 6 / 7.

Kleine Roodoogjuffer.
Hans Pet.

Exif onbekend.

Pagina 7.

Viervlek Libelle.
Hans Pet
Exif onbekend
Pagina 6.

Zonsondergang Nieuwkoop.
Ellen van der Adel.
ILCA-77M2, 16 mm
Iso 100, 1/160 sec, f/5.
Pagina 8 / 9.

Blauwe uurtje Kijkduin
Chris Groesser.
Nikon D800, 28 mm
Iso 50, 1/6 sec, f/5.6.
Pagina 10 / 11

Druppels in spinneweb
Ellen van den Adel.
ILCA-77M2, 90 mm
Iso 100, 1/200 sec f/5.6.
Pagina 12

Boshyacint met druppel
Chris Groesser.
Nikon D800, 105 mm
Iso 100,, 1/100 sec, f/4
Pagina 12

